

Številka: 06130-33/2021/10

Datum: 10. 06. 2021

Inšpektorat RS za kulturo in medije izdaja po uradni dolžnosti na podlagi 59. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15) ter 18. in 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Ur. l. RS, št. 43/07-UPB1 in 40/14-ZIN-B) v zadevi odprave pomanjkljivosti pri rednem obratovalnem času in poslovanju Medobčinske splošne knjižnice Žalec, Aškerčeva ulica 9 a, Žalec, inšpekcijski zavezanki Medobčinska splošna knjižnica Žalec, ki jo zastopa direktorica Jolanda Železnik, naslednjo

ODLOČBO

- I. Inšpekcijska zavezanka Medobčinska splošna knjižnica Žalec, Aškerčeva ulica 9 a, Žalec je dolžna:
 1. najkasneje do 01. 10. 2021 opredeliti poletni in predpraznični obratovalni čas v pravilniku o poslovanju;
 2. najkasneje do 01. 02. 2022 določiti (redni) obratovalni čas za leto 2022 v letnem delovnem načrtu knjižnice;
 3. popraviti oziroma določiti ter javno objaviti obratovalni čas tako, da bo obratovalni čas osrednje knjižnice v Žalcu najmanj 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur - najkasneje do 01. 10. 2021;
 4. najkasneje do 30. 04. 2022 popraviti oziroma določiti ter javno objaviti obratovalni čas tako, da bo obratovalni čas:
 - i. enote Knjižnica Šempeter najmanj 15 ur tedensko,
 - ii. enote Knjižnica Liboje najmanj 4 ure tedenskoali pa navedeni enoti skladno s predpisi reorganizirati v izposojevališča oziroma ukiniti.
- II. O izvedbi ukrepa je zavezanka dolžna poročati najkasneje v roku 7 dni od poteka posameznega roka iz točke I.
- III. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži njene izvršitve.

IV. Posebni stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Inšpektorat RS za kulturo in medije je po pristojni inšpektorici v osrednji Medobčinski splošni knjižnici Žalec, s sedežem Aškerčeva ulica 9a, Žalec, opravil redni nadzor izvajanja 8. člena ZKnj-1 in podrejeno Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03, v nadaljevanju: Uredba).

Dne 18. in 19. 05. 2021 je bilo z izvedbo nadzora po podatkih s spletne strani zavezanke (<https://www.zal.sik.si/>), vpogledom v razvid knjižnic, z ogledom na lokaciji sedeža in enote osrednje Medobčinske splošne knjižnice Žalec na Aškerčevi ulici 9a, Žalec (v nadaljevanju: zavezanca) ter s pridobljeno dokumentacijo preverjeno izvajanje določb Uredbe glede obratovalnega časa (13. in 14. člen Uredbe), 15. in 16. člena Uredbe glede načina poslovanja knjižnice ter zagotavljanja osnovnih storitev uporabnikom knjižnice po Uredbi.

Zavezanca je s prilogo Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12) opredeljena kot splošna osrednja knjižnica (z območno Osrednjo knjižnico Celje za Celjsko območje) in opravlja knjižnično dejavnost kot javno službo za ustanoviteljice občine Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko in Žalec po Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec (Ur. l. RS, št. 11/2008, v nadaljevanju: Odlok).

Na zapisnik o inšpekcijskem nadzoru opr. št. 06130-33/2021/5 z dne 19. 05. 2021 so bile ugotovljene sledeče neskladnosti:

1. (redni) obratovalni čas enote osrednje knjižnice Občinska knjižnica Žalec, enote krajevne knjižnice Knjižnica Šempeter ter enote krajevne knjižnice Knjižnica Liboje (vse v občini Žalec) ni skladen s 13. členom Uredbe:
 - a. enota osrednje knjižnice Občinska knjižnica Žalec na sedežu zavezanke ima ob torkih in četrkih 7 ur dnevnega obratovalnega časa, ki bi moral obsegati 8 ur dnevno, 5 dni v tednu in ob sobotah 5 ur, torej tudi ob torkih in četrkih najmanj 8 ur;
 - b. enota krajevne knjižnice (po Odloku naziv Izposojevališče Šempeter) Knjižnica Šempeter v naselju Šempeter v Savinjski dolini (2028 prebivalcev), v OŠ Šempeter v Savinjski dolini, ima (redni) obratovalni čas ob sredah po 2 uri tedensko – izhajajoč iz podatkov razvida knjižnic, kjer je enota opredeljena kot krajevna knjižnica – bi moral redni obratovalni čas obsegati 15 ur tedensko skladno z Uredbo, glede na število prebivalcev;
 - c. enota krajevne knjižnice (po Odloku naziv Izposojevališče Liboje) Knjižnica Liboje v naselju Liboje (513 prebivalcev) ima (redni) obratovalni čas vsak prvi ponedeljek v mesecu po 2 uri - izhajajoč iz podatkov razvida knjižnic, kjer je enota opredeljena kot krajevna knjižnica in glede na število prebivalcev, pa bi redni obratovalni čas moral obsegati 4 ure tedensko.
2. (redni) obratovalni čas ni določen v letnem delovnem načrtu zavezanke z nazivom Program dela za leto 2021 - Medobčinska splošna knjižnica Žalec, kar ni skladno z določbo 12. člena Uredbe, ki določa, da se obratovalni čas določi v letnem delovnem načrtu knjižnice, ki ga potrdi ustanovitelj.
3. pravilnik o poslovanju knjižnice z nazivom Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec glede poletnega in predprazničnega

obratovalnega časa napotuje v 17. členu na letni delovni načrt, ki ga potrdi Svet zavoda. Navedena ureditev ni skladna z drugim odstavkom 13. člena Uredbe, ki določa, da je poletni in predpraznični obratovalni čas opredeljen v pravilniku o poslovanju knjižnice.

Zakonita zastopnica zavezanke, direktorica Jolanda Železnik je v zvezi z ugotovljenimi neskladnostmi na zapisnik opr. št. 06130-33/2021/5 z dne 19. 05. 2021 izjavila sledeče:

»Pojasnim, da sta enoti Ponikva in Šempeter, ki se nahajata v prostorih osnovne šole v času epidemije dostopni samo za učence šole, sicer pa tudi za vse uporabnike. Povem, da v Libojah in Šempetru poleg odprtosti za izposajo izvajamo tedensko (izven časa epidemije) bibliopedagoško delo in prireditveno dejavnost. Enote znotraj občine Žalec so po imenu krajevne knjižnice, sicer pa so po Odloku o ustanovitvi izposojevališča. Povem tudi, da se termin krajevna knjižnica v navedenih aktih Programa dela uporablja pogovorno in ne v smislu Uredbe. Povem, da bi v razvidu uskladili statute enot znotraj občine Žalec z Odlokom o ustanovitvi. Sicer v mreži kot celoti dosegamo in presegamo zahtevane kvote ur odprtosti, posamezne enote v občini Žalec pa se nahajajo v majhni medsebojni razdalji, v radiusu 9 km jih je skupno 5 enot. Glede osrednje knjižnice povem in pokažem zapisnik seje Sveta zavoda s 3.3. 2021, da bomo s 1. 9. 2021 podaljšali odpiralni čas od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 13. ure. Povem in pokažem v že predloženem zapisniku seje sveta zavoda, da bo v novem Pravilniku poletni in predpraznični obratovani čas skupaj z novim rednim obratovalnim časom naveden kot priloga novega Pravilnika. V naslednjem načrtu dela bomo uredili tudi redni obratovalni čas.«.

ZKnj-1 v 8. členu določa:

»Uporabniki imajo pravico do brezplačnih osnovnih storitev, kot so:

- izposoja gradiva,
- posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva,
- bibliopedagoško delo.

Vlada Republike Slovenije določi z uredbo tudi druge osnovne storitve uporabnikom ter okvirno obratovalni čas knjižnic, ki izvajajo knjižnično javno službo, in način njihovega poslovanja, pri čemer posebej opredeli tiste storitve, ki ne povzročajo knjižnicam dodatnih stroškov, kot brezplačne.«.

12. člen Uredbe določa, da je obratovalni čas knjižnice čas, ko je knjižnica odprta in izvaja storitve za uporabnike. Določen je v letnem delovnem načrtu knjižnice, ki ga potrdi ustanovitelj.

V prvem odstavku 13. člena Uredba določa, da je »obratovni čas knjižnice za posamezno vrsto knjižnic najmanj:

- nacionalna: neprekinjeno 9 ur dnevno, pet dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
- splošna:
 - osrednja in osrednja območna: 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
 - krajevna knjižnica: 4 ure tedensko (do 2000 prebivalcev), 15 ur tedensko (do 6000 prebivalcev), 4 ure dnevno, 5 dni v tednu (nad 6000 prebivalcev),
 - bibliobus: 1 obisk strnjenih naselij dvakrat mesečno.«.

Za ugotavljanje ali so enote zavezanke, ki se nahajajo v občini Žalec krajevne knjižnice ali izposojevališča, je bila pridobljena veljavna odločba Ministrstva za kulturo RS opr. št. 612-173/2010/64 z dne 04. 11. 2011 izdana zavezanki glede izpolnjevanja pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v skladu s 36. členom ZKnj-1 in opredeljuje tudi posamezne organizacijske enote zavezanke. Tako iz izreka odločbe ko iz obrazložitve izhaja, da so poleg osrednje Medobčinske splošne knjižnice Žalec vse organizacijske enote v območju občine Žalec

(v naseljih Griže, Liboje, Petrovče, Ponikva pri Žalcu, Šempeter v Savinjski dolini) opredeljene kot krajevne knjižnice.

V postopku je bil pridobljen dokument zapisnika 8. seje Sveta zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec z dne 03. 03. 2021 in sicer glede izkazovanja zatrjevanih dejstev načrtovane spremembe glede rednega odpiralnega časa osrednje knjižnice in s tem odpravo ugotovljene nepravilnosti pri rednem odpiralnem času osrednje knjižnice ter določitve poletnega in predprazničnega delovnega časa v pravilniku o poslovanju zavezanke. Iz zapisnika je razvidno, da bo zavezanica po potrditvi pri občinah ustanoviteljicah in na Svetu zavoda lahko realizirala dve zaposlitvi, z njihovo realizacijo (predvideno za 01. 09. 2021) pa bo lahko podaljšal (redni) odpiralni čas vseh občinskih knjižnic, tudi v Žalcu. Hkrati z uveljavitvijo podaljšanega odpiralnega časa iz zapisnika izhaja, da bo uveljavljen tudi spremenjen poletni in predpraznični obratovalni čas – pod pogojem realizacije zaposlitev.

Ugotovitve inšpekcijskega nadzora na podlagi izvedenega ogleda in pridobljenih izjav, listin ter vpogledov v javno dostopne evidence izkazujejo, da ima zavezanica manj ur (rednega) odpiralnega časa kot je predpisano v 13. členu Uredbe v osrednji knjižnici na sedežu zavezanke, ter enotah v naseljih Liboje in Šempeter v Savinjski dolini. V navedenih naseljih se knjižnično dejavnost glede na pridobljeno odločbo Ministrstva za kulturo, podatkov razvida knjižnic ter pravilnika o poslovanju zavezanke izvaja v okviru enot krajevnih knjižnic in ne izposojevališč, posledično se za enoti Krajevna knjižnica Liboje v Libojah in Krajevna knjižnica Šempeter v Šempetru v Savinjski dolini ugotavlja manj ur odpiralnega časa tedensko kot zahteva 13. člen Uredbe.

Poslovanje zavezanke je neskladno z 12. členom Uredbe v tem, da (redni) obratovalni čas ni bil določen v letnem delovnem načrtu zavezanke za leto 2021, ter s 13. členom Uredbe v tem, da poletni in predpraznični delovni čas ni opredeljen v pravilniku o poslovanju knjižnice.

Skladno s pooblastilom opravljanja inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem ZKnj-1 (59. člen) v točki I izreka je bilo zato potrebno določiti ukrepe po 63. členu ZKnj-1 za odpravo pomanjkljivosti glede rednega odpiralnega časa ter pomanjkljivosti v poslovanju.

Za odpravo pomanjkljivosti v poslovanju sta v izreku odločbe v podtočkah 1 in 2 točke I določena ukrepa uskladitve z 12. in 13. členom Uredbe in sicer tako, da mora zavezanica:

1. najkasneje do 01. 09. 2021 opredeliti poletni in predpraznični obratovalni čas v pravilniku o poslovanju;
2. najkasneje do 01. 02. 2022 določiti (redni) obratovalni čas za leto 2022 v letnem delovnem načrtu knjižnice;

Ukrep določitve minimalnega obsega rednega obratovalnega časa v osrednji knjižnici in enotah krajevne knjižnice Knjižnica Liboje in Knjižnica Šempeter v podtočki 3 točke I izreka odločbe se izreka za odpravo neskladnosti s prvim odstavkom 13. člena Uredbe in za zagotovitev minimalnega obsega rednega obratovalnega časa v zadevnih enotah.

Glede na to, da iz odločbe MK izhaja, da so navedene enote opredeljene kot krajevne knjižnice in ne izposojevališča, se pri določitvi ukrepa podaljšanja obratovalnega časa ni spuščalo v dejansko vprašanje ali navedeni enoti izpolnjujeta pogoje po Pravilniku za o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, temveč kot dejstvo, ki ga izkazuje veljavni upravni akt, ki je bil izdan prav za presojo izpolnjevanja pogojev izvajanja knjižnične dejavnosti. Enota krajevne knjižnice Knjižnica Šempeter izvaja knjižnično dejavnost na območju naselja Šempeter v Savinjski dolini z 2028 prebivalci, kar glede na določbo 13. člena Uredbe utemeljuje ukrep v podtočki 4 točke I povišanja tedenskega števila ur rednega obratovalnega časa na skupno 15.

Prav tako je ukrep povišanja tedenskega števila ur rednega obratovalnega časa v podtočki 4 točke I na skupno 4 utemeljen za enoto krajevne knjižnice Liboje v Libojah s 513 prebivalci. Enoti osrednje knjižnice pa se v podtočki 3 točke I določi ukrep, ki pomeni uskladitev s prvim odstavkom 13. člena Uredbe.

Glede na navedbe zastopnice v zvezi s statusom obeh enot krajevnih knjižnic v Libojah in Šempetru v Savinjski dolini pa je določen v podtočki 4 točke I alternativni ukrep in sicer da se enoti v odrejenem roku lahko tudi reorganizira (ali celo ukine), da se čim bolj ekonomično in hitro omogoči s predpisi usklajeno izvajanje knjižnične dejavnosti pri zavezanki.

Da bo odprava pomanjkljivosti tudi dosegla uporabnike zavezanke, je zavezanka dolžna po izvedeni ureditvi hkrati tudi popraviti vse javne objave obratovalnega časa.

Povečanje števila ur ima lahko določene finančne učinke, ki pa so pri zavezanki deloma že ustrezno načrtovani, odobreni, ne pa še realizirani, zato je okvirno odmerjen rok za izvedbo ukrepov v podtočki 3 točke I glede obratovalnega časa osrednje knjižnice, glede na pridobljene podatke. Pri obratovalnih časih enot v Libojah in Šempetru v Savinjski dolini pa je potrebno celoten postopek še načrtovati in izvesti, zato se je določil rok ukrepa v podtočki 4 točke I v tolikšnem trajanju, da se ga vključi v načrtovano porabo javnih sredstev in po verjetnostni oceni časovne izvedljivosti potrebnega postopka pri občini ustanoviteljici ter končni realizaciji pri zavezanki.

Točka II izreka te odločbe je utemeljena v petem odstavku 29. člena ZIN, ki določa, da če je inšpektor odredil odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ter zavezancu določil rok za njihovo odpravo, mora zavezanec o odpravljenih nepravilnostih takoj obvestiti inšpektorja.

Točka III izreka te odločbe je utemeljena v 30. členu ZIN, ki določa, da pritožba zoper odločbo inšpektorja ne zadrži njene izvršitve, če s posebnim zakonom ni drugače določeno.

Posebni stroški organa v tem postopku niso nastali.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za kulturo RS, v roku 15 dni od vročitve te odločbe. Morebitna pritožba se vloži pisno ali da ustno na zapisnik na naslov Inšpektorat RS za kulturo in medije, Metelkova 4, Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa 18,10 evrov po tarifni številki 2 Zakona o upravnih taksah (ZUT, Ur. l. RS št. 106/2010-UPB5, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16 in 30/18 – ZKZaš), ki se nakaže na račun št. 0110 0100 0315 637, sklic: 11 33421-7111002-61303321.

Odločba je izdana po uradni dolžnosti in je takse prosta po 22. členu ZUT.

Tamara Javornik
Inšpektorica višja svetnica

Vročiti:

- Medobčinska splošna knjižnica Žalec, Aškerčeva ulica 9a, 3310 Žalec (osebna vročitev - ZUP)
- zbirka dokumentarnega gradiva, tu

V vednost:

- Občina Žalec, Ul. Savinjske čete 5, 3310 Žalec (priporočeno)
- Občina Braslovče, Braslovče 22, 3314 Braslovče (priporočeno)
- Občina Polzela, Malteška cesta 28, 3313 Polzela (priporočeno)
- Občina Prebold, Hmeljarska cesta 3, 3312 Prebold (priporočeno)
- Občina Tabor, Tabor 21, 3304 Tabor (priporočeno)
- Občina Vransko, Vransko 59, 3305 Vransko (priporočeno)